

Ellenőrzött kutatói adathozzáférés

A [digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. október 19-i \(EU\) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendelet](#) (a továbbiakban: DSA) 40. cikke lehetővé teszi a 40. cikk (8) bekezdésében részletezett feltételeknek megfelelő kutatók számára, hogy hozzáférjenek az [online óriásplatformokat \(VLOP\) vagy a nagyon népszerű online keresőprogramokat \(VLOSE\)](#) (közös elnevezéssel VLOPSE) üzemeltető szolgáltatók adataihoz.

A kutatók kétféleképpen férhetnek hozzá a VLOPSE szolgáltatók adataihoz:

- **nyilvános adatok** (a DSA 40. cikk (12) bekezdése értelmében):
 - a kutatók közvetlenül egy VLOPSE szolgáltatást üzemeltető szolgáltatótól kérelmezhetik annak nyilvános adataihoz való hozzáférést,
 - ez esetben nincs szükség digitális szolgáltatás közreműködésére,
 - a VLOPSE szolgáltatást üzemeltető szolgáltatóknak indokolatlan késedelem nélkül hozzáférést kell biztosítaniuk a kutatók számára a nyilvánosan hozzáférhető adatokhoz. Amennyiben ez technikailag lehetséges, valós idejű adatokat kell biztosítaniuk,
 - az ilyen típusú hozzáférés feltételei: a kutatónak függetlennek kell lennie a kereskedelmi érdekektől, nyilvánosságra kell hoznia kutatása finanszírozását, képesnek kell lennie az adatbiztonsági és titoktartási követelmények teljesítésére, és el kell magyaráznia, hogy az adatokhoz való hozzáférés és a feltüntetett határidő miatt szükséges és arányos a kutatás céljaival, továbbá az adatokat kizárólag olyan kutatások elvégzésére szabad felhasználni, amelyek hozzájárulnak az Unióban a rendszerszintű kockázatok felderítéséhez, azonosításához és megértéséhez;
- **nem nyilvános adatok** (vagyis ellenőrzött kutatói adathozzáférés a DSA 40. cikk (4)-(11) bekezdése értelmében):
 - a DSA 40. cikk (8) bekezdésében foglalt kritériumoknak megfelelő kutatók, a kérelmükben meghatározott kutatás tekintetében, ellenőrzött kutatói státuszt kaphatnak egy digitális szolgáltatási koordinátortól, és így hozzáférhetnek egy VLOPSE szolgáltató nem nyilvános adataihoz,
 - az ilyen típusú hozzáférésnek számos feltétele van, többek között a vonatkozó kérelemben foglalt kutatásoknak hozzá kell járulniuk az Unióban felmerülő, a DSA 34. cikke szerinti rendszerszintű kockázatok felderítéséhez, azonosításához és megértéséhez, illetve a DSA 35. cikke szerinti kockázatcsökkentési intézkedések megfelelőségének, hatékonyságának és hatásainak értékeléséhez.

Ellenőrzött kutatói adathozzáférési kérelem benyújtásának módja

Az adathozzáférési kérelem benyújtásának és elfogadásának folyamatát a DSA, valamint az [Európai Bizottság 2025. július 2-án megjelent, felhatalmazáson alapuló jogi aktusa](#) határozza meg.

A kutatói kérelmeket, illetve az összes igazoló dokumentumot az Európai Bizottság által üzemeltetett [Adatportálon](#) keresztül kell benyújtani. A kutató és a digitális szolgáltatási koordinátor közötti kommunikáció is ezen a felületen keresztül zajlik. A kutatók már jelenleg is elkezdhetik feltölteni az Adatportálra a kérelem benyújtásához szükséges adatokat, illetve dokumentumokat, az adathozzáférési eljárás azonban csak az [Európai Bizottság vonatkozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusának](#) hatálybalépésétől, várhatóan 2025 októberétől fog elindulni, a digitális szolgáltatási koordinátorok is csak ettől az időponttól kezdve tudják majd elérni az Adatportálra feltöltött adatokat.

A kutatók kétféleképpen nyújthatják be ellenőrzött kutatói státuszra vonatkozó kérelmüket a nem nyilvános adatokhoz való hozzáférés érdekében:

- a kutatóhely szerinti digitális szolgáltatási koordinátorhoz, amely magyarországi kutatóhely esetén a Nemzeti Média-és Hírközlési Hatóság,
- közvetlenül a [VLOPSE szolgáltató uniós letelepedési helye szerinti digitális szolgáltatási koordinátorhoz](#), illetve uniós letelepedési hely hiányában a VLOPSE által kinevezett jogi képviselő letelepedési szerinti digitális szolgáltatási koordinátorhoz.

Mi fog történni a kutatók kérelmének benyújtása után?

1. Az indokolt kérelem kiadásának folyamata

Az adathozzáférési kérelem benyújtásától számított 80 munkanapon belül:

- az a digitális szolgáltatási koordinátor, amelynek a kutató benyújtotta kérelmét, elvégzi a kezdeti értékelést arról, hogy a kutatásban érintett minden egyes kutató megfelel-e a valamennyi, a DSA 40. cikk 8) bekezdésében foglalt feltételnek,
- a kezdeti értékelés továbbításra kerül az adatszolgáltató VLOPSE letelepedési helye szerinti digitális koordinátor számára,
- a letelepedési hely szerinti digitális szolgáltatási koordinátor hiánypótlást kérhet, amennyiben ezt szükségesnek látja,
- a letelepedési hely szerinti digitális szolgáltatási koordinátor indokolatlan késedelem nélkül, minden egyes kutató esetében külön-külön határoz - az adott kutatás tekintetében - az ellenőrzött kutatói státusz odaítéléséről, megfogalmaz egy indokolt kérelmet az adatszolgáltató felé, benyújtja azt az adatszolgáltatónak, és értesíti a vezető kutatót az indokolt kérelem benyújtásáról, illetve adott esetben arról, hogy az indokolt kérelem kiadásának mi volt az akadálya.

Amennyiben a letelepedési hely szerinti digitális szolgáltatási koordinátornak további időre van szüksége az indokolt kérelem megfogalmazásához, a lehető leghamarabb értesítenie kell erről

a vezető kutatót, és meg kell jelölnie a késedelem okait, valamint a folyamat befejezésének új időpontját.

A kutatók adathozzáférési kérelme és az elbírálás folyamata kapcsán további részletes információk találhatók alábbiakban, a Gyakran ismételt kérdések között, valamint a [Nemzeti Média-és Hírközlési Hatóság honlapján](#).

2. Az indokolt kérelem módosítása, mediáció

Az indokolt kérelem kézhezvétele után 15 napon belül a VLOPSE szolgáltató módosítási kérelmet nyújthat be a letelepedési hely szerinti digitális szolgáltatási koordinátorhoz, amelyben javasolnia kell olyan módosítási megoldásokat, amelyek alapján a megadható a hozzáférés a kért adatokhoz vagy egyéb, a kérelem céljának megfelelő és elégséges adatokhoz.

A módosítási kérelmet meghatározott indokokkal kell alátámasztani:

- a) nincs hozzáférése az adatokhoz, vagy
- b) az adatokhoz való hozzáférés megadása a szolgáltatása biztonsága vagy a bizalmas információk, különösen az üzleti titkok védelme szempontjából jelentős mértékű sebezhetőséghez vezetne.

A letelepedési hely szerinti digitális szolgáltatási koordinátornak kell döntenie a módosítási kérelemről.

Szükség esetén, amennyiben a VLOPSE szolgáltató nem ért egyet a módosítási kérelemmel kapcsolatos döntéssel, mediációra is lehetőség van a felek között – a folyamatban részt vevő összes félnek jóhiszeműen kell eljárnia, és törekednie kell egy tisztességes és kölcsönösen elfogadható megállapodás elérésére. A letelepedési hely szerinti digitális szolgáltatási koordinátor határozza meg a mediációra rendelkezésre álló időkeretet, amely nem haladhatja meg a 40 munkanapot. A mediációs eljárás zárulhat a felek közötti megállapodással, amely alapján az indokolt kérelmet módosítja a letelepedési hely szerinti digitális szolgáltatási koordinátor. Megállapodás hiányában az eljárást megelőzően kiadott indokolt kérelem az irányadó.

A letelepedési hely szerinti digitális szolgáltatási koordinátor az indokolt kérelem összefoglalóját (a kutatási kérelem összefoglalóját és az adathozzáférés módját) publikálja az Adatportál nyilvánosan elérhető felületén. Az összefoglalónak tükröznie kell az indokolt kérelem esetleges későbbi változásait is.

A megalapozott döntések meghozatalának elősegítése érdekében a digitális szolgáltatási koordinátoroknak lehetőségük van külső szakértői véleményt kérni az adathozzáférési folyamat egyes elemeivel kapcsolatban - ez magában foglalhatja a hozzáférési módok meghatározását, az indokolt kérelem megfogalmazását és az adatszolgáltató által benyújtott módosítási kérelmeket is. A megkérdezett szakértőknek bizonyított szakértelemmel kell rendelkezniük abban az ügyben, amelyben a véleményt kéri, és függetleneknek kell

lenniük, különös tekintettel a kérelmező kutatókra vagy a VLOPSE szolgáltatókkal fennálló kapcsolatra.

3. Adathozzáférés

Amennyiben a VLOPSE szolgáltató nem látja szükségesnek a kérelem módosítását, vagy a kérelem módosítása tárgyában a letelepedési hely szerinti digitális szolgáltatási koordinátorral folytatott egyeztetés, vagy a mediáció lezárult, a VLOPSE a (módosított) indokolt kérelem szerint köteles az adatokhoz való hozzáférést biztosítani a kutató(k) számára.

Az adatszolgáltató VLOPSE három munkanapon belül értesíti a letelepedési hely szerinti digitális szolgáltatási koordinátort arról, hogy az adatokhoz való hozzáférést az ellenőrzött kutató számára a kérelemnek megfelelően biztosította, ill. a későbbiekben arról, hogy az ellenőrzött kutató hozzáférést a megjelölt időkeret lejártá követően megszüntették. Az érintett VLOPSE szolgáltató köteles minden szükséges információt megadni a kutatók számára.

4. Kutatás eredményeinek publikálása

A projekt lezárásaként a kutatók – a kutatás befejezését követő észszerű időn belül – publikálják kutatási eredményeiket és azt ingyenesen hozzáférhetővé teszik a nyilvánosság számára.

Amennyiben tehát a magyarországi kutatóhellyel rendelkező kutatók a kérelmet az NMHH-nak nyújtják be, az NMHH elvégzi a kezdeti értékelést arról, hogy az érintett kutatók megfelelnek-e a DSA 40. cikk (8) bekezdésében meghatározott valamennyi feltételnek, majd megküldi az értékelést és az összes kapcsolódó igazoló dokumentumot a VLOPSE szolgáltató letelepedési helye szerinti digitális szolgáltatási koordinátornak. A letelepedési hely szerinti digitális koordinátor indokolatlan késedelem nélkül határoz az ellenőrzött kutatói státusz odaítéléséről, és a VLOPSE szolgáltató felé irányuló indokolt adathozzáférési kérelem kibocsátásáról.

Gyakran ismételt kérdések

Mi az a DSA?

A 2022 novemberében hatályba lépett [digitális szolgáltatásokról szóló rendelet](#) (DSA), elsődleges célja, hogy biztonságos, kiszámítható és megbízható környezetet biztosítson az online közvetítő szolgáltatások Európai Unió tagállamaiban tartózkodó felhasználói számára. A DSA egyik legfontosabb törekvése, hogy az illegális tartalmakkal szembeni fellépés online környezetben is hatékonyabbá váljon, illetve, hogy az uniós polgárok online környezetben is szabadabban gyakorolhassák az olyan alapvető jogait, mint pl. a véleménynyilvánításhoz való jog. Újdonságként jelenik meg, hogy a felhasználók panaszukkal egy külső, független, peren kívüli vitarendezési testülethez is tudnak fordulni, ahol a szolgáltatók döntései ellen kifogással lehet élni. Átláthatóbbá válik az online platformok működése, többek között a felhasználói panaszok kezelésének tekintetében. Az online platformok szolgáltatóinak

megfelelő és arányos intézkedéseket kell hozniuk annak érdekében, hogy biztosított legyen a kiskorúak magas szintű védelme és biztonsága.

A legalább 45 millió uniós felhasználóval rendelkező online óriásplatformokra (VLOP – Very Large Online Platform) és nagyon népszerű keresőprogramokra (VLOSE – Very Large Online Search Engine) olyan további kötelezettségek vonatkoznak, mint például a hirdetések átláthatóságára vagy a szolgáltatásuk használata kapcsán felmerülő rendszerszintű kockázatokra vonatkozó értékelésük közzététele. Ezen szolgáltatóknak már 2023 nyár vége óta meg kell felelniük a DSA által támasztott követelményeknek, míg a kisebb szolgáltatók, így az érintett hazai vállalkozások számára 2024. február 17-től lettek alkalmazandóak a DSA vonatkozó rendelkezései.

Kik azok a digitális szolgáltatási koordinátorok?

A DSA létrehozta az ún. digitális szolgáltatási koordinátorok ([DSC – Digital Service Coordinator](#)) intézményét – ezen hatóságok felelnek a rendelet végrehajtásáért és felügyeletéért az adott tagállamban letelepedett közvetítő szolgáltatók tekintetében. Magyarországon – az Európai Unióban elsőként – a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH), a magyarországi hírközlési- és médiapiacok felügyeletéért felelős hatóság lett digitális szolgáltatási koordinátorrá kinevezve. A digitális szolgáltatási koordinátor feladatait a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 110. §-nak megfelelően az NMHH Elnöke önállóan látja el. A DSA alkalmazásának felügyeletére és végrehajtására más illetékes hatóság nem került kijelölésre Magyarországon.

Feladataik közé tartozik a kutatók kérelmeinek elbírálása az ellenőrzött kutatói státusz megszerzése és az adatokhoz való hozzáférés érdekében, a 40. cikk (4) bekezdésének megfelelően. Közvetítőként is működnek a kutatók, a VLOP-ok és a VLOSE-k között.

Mik azok a rendszerszintű kockázatok?

A DSA 40. cikke alapján, a kérelemben meghatározott kutatási projektnek hozzá kell járulnia az Unióban a rendszerszintű kockázatok felderítéséhez, azonosításához és megértéséhez és/vagy a kockázatcsökkentő intézkedések megfelelőségének, hatékonyságának és hatásainak értékeléséhez.

A DSA 34. cikk (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszerszintű kockázatok a következők:

- a) jogellenes tartalom terjesztése a szolgáltatásaik használatával;
- b) az alapvető jogok gyakorlását érintő tényleges vagy várható negatív hatások, különös tekintettel a Charta 1. cikkében foglalt, az emberi méltósághoz való alapvető jogra, a Charta 7. cikkében foglalt, a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához való alapvető jogra, a Charta 8. cikkében foglalt, a személyes adatok védelméhez való alapvető jogra, a Charta 11. cikkében foglalt, a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához való alapvető jogra – beleértve a tömegtájékoztatás szabadságát és sokszínűségét –, valamint a Charta 21. cikkében foglalt, a megkülönböztetés tilalmához való alapvető jogra, a Charta

24. cikkében foglalt, a gyermekek jogainak védelméhez való alapvető jogra és a Charta 24. cikkében foglalt, a magas szintű fogyasztóvédelemhez való alapvető jogra;

- c) a polgári közbeszédre, valamint a választási folyamatokra és a közbiztonságra gyakorolt bármely tényleges vagy várható negatív hatás;
- d) a nemi alapú erőszakkal, a közegészség és a kiskorúak védelmével összefüggő tényleges vagy előre látható negatív hatások, valamint a személyek testi és szellemi jóllétére gyakorolt súlyos negatív következmények.

A kutatói adathozzáférési kérelmek beadásakor nagyon fontos tehát, hogy a kutatók a fenti rendszerszintű kockázatok közül egyet mindenképpen megjelöljenek, különben a kérelmet az illetékes digitális szolgáltatási koordinátor nem fogja tudni jóváhagyni.

Kik az ellenőrzött kutatók?

Ellenőrzött kutató, aki

- egy meghatározott kutatás vonatkozásában ellenőrzött kutatói státuszt kapott egy digitális szolgáltatási koordinátortól és
- ezáltal jogosulttá válik a kérelmében meghatározott nem nyilvános VLOPSE adatokhoz való hozzáférésre, a kérelemben meghatározott módon, a meghatározott kutatás elvégzése céljából.

Adathozzáférési kérelmet benyújthat az Európai Unión kívül kutatóhely kutatója is, feltéve, hogy kutatás hozzájárul az Unióban felmerülő rendszerszintű kockázatok felderítéséhez, azonosításához és megértéséhez.

Kik a vezető kutatók?

Az [Európai Bizottság vonatkozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusának](#) meghatározása szerint a vezető kutató azt a pályázó kutatót jelenti, aki az adathozzáférési kérelmet saját nevében vagy egy szervezet vagy pályázó kutatók csoportja nevében nyújtja be.

Amennyiben a vezető kutató kutatóhelyének székhelye szerinti digitális szolgáltatási koordinátorhoz kerül benyújtásra az adathozzáférési kérelem, akkor ezen digitális szolgáltatási koordinátor a kutatásra vonatkozó kezdeti értékelését továbbítja majd az érintett VLOPSE letelepedési helye szerinti digitális szolgáltatási koordinátor részére.

Miért releváns a DSA a kutatók számára?

Az online platformokkal kapcsolatos tudományos kutatások kulcsfontosságúak a platformok működésével kapcsolatos rendszerszintű kockázatok megértéséhez, elemzéséhez és hatásaik értékeléséhez. A DSA által lehetővé tett adathozzáférés korábban példátlan lehetőséget biztosít a kutatók számára a VLOPSE adatok elérésére, ezzel valamelyest csökkenti az információs aszimmetriát az online platformok üzemeltetői és a nyilvánosság között.

Az adathozzáférés eredményeképpen megvalósuló kutatások hozzájárulhatnak a VLOPSE szolgáltatók által hozott kockázatcsökkentő intézkedések megfelelőségének, hatékonyságának és hatásainak értékeléséhez.

Mely szolgáltatók adataihoz lehet hozzáférést kérni?

A DSA 40. cikk szerinti az adathozzáférési kötelezettségek az Európai Bizottság által kijelölt [online óriásplatformokat \(VLOP\)](#) vagy [a nagyon népszerű online keresőprogramokat \(VLOSE\)](#) (közös elnevezéssel VLOPSE) üzemeltető szolgáltatókra vonatkoznak

Milyen követelményeknek kell megfelelni az ellenőrzött kutatói státusz elnyeréséhez?

Az ellenőrzött kutatókra vonatkozó feltételeket a DSA 40. cikk (8) bekezdése határozza meg. A feltételek mindegyikének egyszerre kell teljesülnie, és azokat megfelelő dokumentumokkal alá kell tudnia támasztani a kutatónak.

A kérelmük benyújtásakor így a kutatóknak igazolniuk kell, hogy megfelelnek az alábbi feltételek mindegyikének:

- a) Az [\(EU\) 2019/790 irányelv](#) 2. cikkének 1. pontjában meghatározott kutatóhelyhez tartoznak:
 - a kutatóhely *„egyetem, beleértve annak könyvtárát is, kutatóintézet vagy egyéb olyan jogalany, amely elsődlegesen tudományos kutatásokat végez, vagy amely tudományos kutatást is magában foglaló oktatási tevékenységet folytat a) nonprofit alapon vagy összes nyereségének tudományos kutatásba való visszaforgatásával; vagy b) valamely tagállam által elismert közérdekű célért; úgy, hogy a tudományos kutatások eredményeihez nem kaphat elsőbbségi hozzáférést az ilyen szervezet felett döntő befolyást gyakorló vállalkozás”*
- b) üzleti érdekek nem vezérlik őket;
- c) kérelmük ismerteti a kutatás finanszírozását;
- d) képesek az egyes kérelmekhez kapcsolódó adatvédelmi és bizalmas adatkezelési követelmények betartására és a személyes adatok védelmére, valamint kérelmükben ismertetik az e célból általuk bevezetett megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket;
- e) kérelmük igazolja, hogy az adatokhoz való hozzáférésük és a kérelmezett időkeretek szükségesek és arányosak kutatásuk céljához mérten, továbbá igazolja, hogy az említett kutatás várható eredményei hozzá fognak járulni a (a DSA 34. cikk (1) bekezdése szerint meghatározott, az Unióban felmerülő rendszerszintű kockázatok felderítéséhez, azonosításához és megértéséhez, valamint a 35. cikk szerinti kockázatcsökkentési intézkedések megfelelőségének, hatékonyságának és hatásainak értékeléséhez;
- f) vállalják, hogy kutatási eredményeiket a kutatás befejezését követő észszerű időn belül ingyenesen hozzáférhetővé teszik a nyilvánosság számára, az [általános adatvédelmi rendelettel](#) összhangban a szolgáltatás érintett igénybe vevőinek jogaira és érdekeire is figyelemmel.

Mi az az Adatportál?

A DSA [Adatportálja](#) a DSA ellenőrzött kutatói adathozzáférési folyamat támogatásának fő eszköze. Lehetővé teszi a

- a kutatók számára, hogy elküldjék adathozzáférési kérelmüket az illetékes digitális szolgáltatási koordinátornak,
- a VLOPSE szolgáltatók számára, hogy lássák a hozzájuk beérkezett adathozzáférési kérelmeket,
- a DSC-k számára, hogy hozzáférjenek a releváns információkhoz, például a kijelölt kapcsolattartók adataihoz, el tudják végezni a szükséges ellenőrzéseket, illetve kommunikálni tudjanak az érintett szereplőkkel.

Az adathozzáférési folyamatban való részvételhez mind a kutatók, mind a VLOPSE-k felhasználói fiókot kell, hogy létrehozzanak az Adatportálon.

Az ellenőrzött kutatók kutatásainak rövid leírása (a kutatás témája, az adatszolgáltató VLOPSE megnevezése, a kért adatok körének meghatározása) mindenki számára elérhető lesz a portálon, így az érdekeltek láthatják, milyen kutatások vannak folyamatban.

A tényleges adathozzáférés nem az Adatportálon keresztül, hanem a digitális szolgáltatási koordinátor által kiállított indokolt kérelemben meghatározott módon történik.

Honnan fogják tudni az ellenőrzött kutatók, hogy milyen adatokat kérhetnek?

Annak érdekében, hogy a kutatók azonosítani tudják a releváns adatokat, a VLOPSE szolgáltatóknak elérhetővé kell tenniük DSA adatkatalógusaikat.

A DSA adatkatalógus a rendelkezésre álló adatvagyon gyűjteménye, adatstruktúrával és metaadatokkal együtt. A VLOPSE szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy az adatkatalógus könnyen megtalálható és hozzáférhető legyen online felületeiken. A DSA adatkatalógusok készítésekor a VLOPSE szolgáltatóknak fel kell mérniük és minimalizálniuk kell az adatok közzétételéből eredő, a titoktartásra, az adatbiztonságra vagy a személyes adatok védelmére vonatkozó potenciális kockázatokat is.

A rendszeresen frissítendő DSA adatkatalógusoknak tartalmazniuk kell a VLOPSE szolgáltatók éves kockázatértékeléseiben azonosított rendszerszintű kockázatokkal, valamint a vonatkozó kockázatcsökkentő intézkedésekkel kapcsolatos adatokat.

Az adatkatalógusoknak nem kell teljes körűnek lenniük, ezért nem köthetik vagy korlátozhatják a kérelmező kutatókat az adathozzáférési kérelmeikben.

Annak érdekében, hogy az ellenőrzött kutatók a kért adatokat kutatási célokra felhasználhassák, a VLOPSE szolgáltatóknak biztosítaniuk kell az ellenőrzött kutatók számára a rendelkezésre bocsátott adatokat leíró metaadatokat és dokumentációt, például kódkönyveket, változásnaplókat is.

Hogyan férhetnek hozzá a kutatók az adatokhoz?

A VLOPSE szolgáltató letelepedési helye szerinti digitális szolgáltatási koordinátor határozza meg az adathozzáférés technikai, jogi és szervezési módját, figyelembe véve a kutató kérelmében meghatározott információkat, illetve az adatszolgáltató és az érintett felhasználók jogait és érdekeit. Az adathozzáférési módnak alkalmasnak kell lennie az adatbiztonság, az adatok bizalmas kezelése és a személyes adatok védelme követelményeinek teljesítésére, miközben lehetővé kell tenniük a kutatási projekt kutatási céljainak elérését is.

Az adatokhoz való hozzáférés például a következő módokon történhet:

- az ellenőrzött kutatók egy megfelelő interfészen keresztül, vagy egy adattárolón jutnak hozzá a szükséges adatokhoz,
- az adatszolgáltató, vagy egy harmadik fél által üzemeltetett biztonságos adatfeldolgozási környezeten keresztül - ebben az esetben, bár az ellenőrzött kutatók hozzáférést kapnak az adatokhoz, semmilyen érzékeny adat nem kerül számukra továbbításra.

Annak érdekében, hogy az ellenőrzött kutatók érdemi kutatási tevékenységet végezhesse, például lehetővé váljon a kért adatok más forrásokból elérhető adatokkal való kombinálása, az adatszolgáltatók nem korlátozhatják az ellenőrzött kutatók által alkalmazott adatelemző eszközöket, illetve nem írhatnak elő archiválási, tárolási, frissítési és törlési követelményeket, kivéve, ha azokat kifejezetten megemlíti az indokolt kérelem.

Mikor férhetnek hozzá a kutatók az adatokhoz?

Az [Európai Bizottság vonatkozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusának](#) 2025. július 2-i elfogadásával megkezdődött a Parlament és a Tanács három hónapos vizsgálati időszaka. A szabályok ezen időszak végén, a Hivatalos Lapban való közzététellel lépnek hatályba. Ekkor kezdődhet majd meg az első kutatók kérelmeinek vizsgálata.

Elveszíthető-e az ellenőrzött kutatói státusz?

Igen. Amennyiben a VLOPSE letelepedési helye szerinti digitális szolgáltatási koordinátor – a saját kezdeményezésére vagy a harmadik féltől származó információk alapján lefolytatott vizsgálat alapján – úgy ítéli meg, hogy az ellenőrzött kutató már nem felel meg a DSA 40. cikk (8) bekezdésben meghatározott feltételeknek, határozatot kell kibocsátania az adathozzáférés megszüntetéséről.

Az adathozzáférés megszüntetését megelőzően a digitális szolgáltatási koordinátornak lehetővé kell tennie az ellenőrzött kutató számára, hogy reagáljon vizsgálatának megállapításaira és a koordinátor azon szándékára, hogy megszüntesse a hozzáférést.

Mire érdemes különösen figyelni a kutatói kérelmek beadásánál?

- **Kérelem pontos összeállítása:** A kérelem összeállításakor fokozottan figyeljenek arra, hogy mind a [digitális szolgáltatásokról szóló rendelet](#) 40. cikk (4) bekezdésében

foglaltakat, mint a [Európai Bizottság vonatkozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktus](#) 8. cikkében írtakat kimerítsék.

- **Egy kérelmet csak egy VLOPSE szolgáltató adataihoz való hozzáférés érdekében lehet benyújtani.** Ha ugyanahhoz a kutatáshoz több VLOPSE szolgáltató adataira is szükség lenne, akkor ezt külön-külön adathozzáférési kérelmekben kell beadni az Adatportálon.
- A kutatócsoportban részt vevő **minden egyes kutató** esetében szükség van az ellenőrzött kutatói státusz elnyeréséhez szükséges feltételek bizonyítására. Abban az esetben, ha az egyik kutató esetében valamely feltétel nem teljesül, a teljes kérelem el lesz utasítva.
- **Dokumentumok ellenőrzése:** A feltételek igazolását alátámasztó dokumentumoknál ügyeljenek arra, hogy azok hitelessége (dokumentumon szereplő aláírás, pecsét) ne legyen megkérdőjelezhető. Ügyeljenek a dokumentumokon szereplő dátumokra is.
- **Kért adatok körének pontos meghatározása:** Minél pontosabban tudja a kutató meghatározni azon adatok körét, amelyekhez hozzáférést kér, annál gördülékenyebb lehet a kérelem elbírálása is.
- Annak a DSA szerinti, az Unióban felmerülő **rendszerszintű kockázatnak** a megjelölése, amelynek felderítéséhez, azonosításához és megértéséhez hozzá fog járulni a kutatás. Ennek hiányában a kutatási kérelem biztosan el lesz utasítva.
- **Személyes adatok és üzleti titkok kezelése:** Ügyeljenek a személyes adatok és a bizalmas adatok kezelésére, hiszen a kérelemnek összhangban kell lennie az [általános adatvédelmi rendelettel](#). Külön figyeljenek arra is, hogy a kérelem összefoglalója ne tartalmazzon semmilyen olyan adatot, amit az Adatportálon fiókkal rendelkező más kutatók ne láthatnának. A leendő pályázók a kérelem elkészítése előtt mindenképpen konzultáljanak a kutatóhely adatvédelmi tisztviselőjével.
- **Tájékoztódnak előzetesen:** Az Adatportálon a fiók létrehozásának lehetősége már elérhető, így érdemes a felülettel való ismerkedést megkezdeni.
- Amennyiben kérdésük akad a kutatói adathozzáférés kapcsán, keressék fel a magyar digitális szolgáltatási koordinátort a dsa@nmhh.hu e-mailes elérhetőségen.